

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ενημέρωση από τον ΥΠΚΚΠΠ Γιάννη Κεφαλογιάννη των Ειδικών Μόνιμων Επιτροπών Περιφερειών και Προστασίας Περιβάλλοντος για Πολιτικές και δράσεις πρόληψης φυσικών καταστροφών, αντιμετώπισης θεομηνιών και αντιπυρική προστασία του έτους 2025

Τετάρτη, 28 Μαΐου 2025

Ο Υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, **Γιάννης Κεφαλογιάννης**, ενημέρωσε σήμερα, Τετάρτη 28 Μαΐου 2025, τις Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές, Περιφερειών και Περιβάλλοντος σχετικά με τις Πολιτικές και τις δράσεις πρόληψης φυσικών καταστροφών, αντιμετώπισης θεομηνιών και αντιπυρική προστασία του έτους 2025.

Ο κ. Κεφαλογιάννης κατά την ομιλία του ανέφερε:

«Κυρία Πρόεδρε, κύριε Πρόεδρε, Αγαπητοί συνάδελφοι, Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση και την ευκαιρία που μου δίνετε να παρουσιάσω ενώπιον των Επιτροπών Προστασίας Περιβάλλοντος και Περιφερειών, τον σχεδιασμό του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών στη χώρα μας και, ειδικότερα, δεδομένης της χρονικής συγκυρίας, την προετοιμασία της Πολιτείας σε όλα τα επίπεδα για την τρέχουσα αντιπυρική περίοδο.

Προηγουμένως, ωστόσο, αισθάνομαι την ανάγκη να καταστήσω όσο το δυνατόν πιο σαφή και αντιληπτή σε όλους την ανάγκη για ένα νέο οργανωτικό, διοικητικό και επιχειρησιακό υπόδειγμα Πολιτικής Προστασίας - υπόδειγμα που επιβάλλεται να υιοθετήσουμε εξαιτίας της κλιματικής πραγματικότητας που βιώνουμε τα τελευταία χρόνια.

Η πραγματικότητα αυτή που συνηθίζουμε να την περιγράφουμε ως κλιματική κρίση, δεν είναι μια μελλοντική απειλή, ένα αφηρημένο σενάριο για τις επόμενες δεκαετίες. Είναι μια διαρκής, πολυπαραγοντική παρούσα πρόκληση, που εκδηλώνεται με ακραίους και απρόβλεπτους τρόπους που επηρεάζουν άμεσα την ανθρώπινη ζωή, την οικονομία, το περιβάλλον και τις υποδομές της χώρας μας.

Δεν έχουμε πλέον να κάνουμε με «έκτακτα φαινόμενα», αλλά με συχνά, επαναλαμβανόμενα και πολύ πιο ακραία συμβάντα, που απαιτούν διαρκή επιφυλακή και επιβάλλουν νέους τρόπους αντιμετώπισης. Σε ότι αφορά ειδικότερα την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών που είναι και το αντικείμενο της σημερινής συνεδρίασης, η κλιματική κρίση έχει δημιουργήσει ορισμένα νέα δεδομένα τα οποία οφείλουμε, αν θέλουμε να είμαστε αποτελεσματικοί, να τα λάβουμε σοβαρά υπόψη στον σχεδιασμό και τη δράση μας. Ας δούμε λίγο ποια είναι αυτά.

Καταρχάς, η κλιματική κρίση έχει οδηγήσει στην πράξη σε μια μεγαλύτερη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου. Είναι πια αντιληπτό σε όλους ότι η περίοδος υψηλού κινδύνου ξεκινά νωρίτερα την άνοιξη και ολοκληρώνεται αργότερα το φθινόπωρο. Για να δώσω ένα μόνο παράδειγμα, αρκούσε μια εβδομάδα ασυνήθιστα υψηλών θερμοκρασιών τον φετινό Μάρτιο για να εκδηλωθούν 1356 πυρκαγιές, τις οποίες κλήθηκε να αντιμετωπίσει η Πυροσβεστική Υπηρεσία, οι οποίες οδήγησαν 4.145 καμένα στρέμματα δασικών, χορτολιβαδικών και γεωργικών εκτάσεων.

Κατά δεύτερον, παρατηρείται μια μεγαλύτερη συχνότητα και μεγαλύτερη ένταση των πυρκαγιών, οι οποίες συχνά εκδηλώνονται με πολλαπλά ταυτόχρονα μέτωπα.

Τρίτον, παρατηρείται μια μεταβολή των προτύπων εξάπλωσης των δασικών πυρκαγιών. Έχουμε ταχύτερη και πιο απρόβλεπτη διάδοση λόγω αυξημένων θερμοκρασιών, ισχυρών ανέμων και ξηρής βλάστησης, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις έχουμε και εμφάνιση ασυνήθιστων φαινομένων για τη χώρα μας όπως των firestorms, των πυροκαταιγίδων. Για παράδειγμα, στην πολύ μεγάλη πυρκαγιά της Βόρειας Εύβοιας το 2021 η φωτιά είχε τέτοια ένταση και θερμικό φορτίο που δημιούργησε δικά της ρεύματα αέρα και απρόβλεπτες μετατοπίσεις. Το ίδιο συνέβη και στις πυρκαγιές της Ρόδου το καλοκαίρι του 2023 όπου σημειώθηκαν πολύ ισχυρά θερμικά φαινόμενα με απότομη αλλαγή κατεύθυνσης ανέμων και στροβίλους.

Τέταρτον, έχουμε μετατόπιση των γεωγραφικών ζωνών κινδύνου: Περιοχές που παραδοσιακά είχαν χαμηλό κίνδυνο, όπως οι περιοχές σε μεγαλύτερα υψόμετρα πλέον αντιμετωπίζουν και αυτές σοβαρές απειλές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πυρκαγιά στο Παγγαίο Όρος τον περασμένο Αύγουστο ή η πυρκαγιά στο Όρος Όρβηλος στις Σέρρες.

Πέμπτον, έχουμε επαναλαμβανόμενα επεισόδια στα ίδια οικοσυστήματα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην μπορούν να ανακάμψουν οικολογικά. Για να δώσω ένα ακόμη παράδειγμα, το 40% περίπου των δασικών εκτάσεων που κάηκαν την τελευταία δεκαετία στην Ελλάδα είχαν καεί τουλάχιστον μία φορά τα προηγούμενα 20 χρόνια. Πιο συγκεκριμένα, στην Αττική και στη Βόρεια Εύβοια, υπάρχουν περιοχές που έχουν καεί 4-5 φορές σε διάστημα 30 ετών.

Η νέα αυτή πραγματικότητα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με ένα παραδοσιακό επιχειρησιακό μοντέλο Πολιτικής Προστασίας που στηριζόταν έως πρόσφατα στην αντίδραση: Σε ένα οργανωτικό μοντέλο, δηλαδή, που απλώς περιμένει να συμβεί το κακό και στη συνέχεια κινητοποιεί τις όποιες δυνάμεις, προσπαθώντας απλώς να περιορίσει τις συνέπειες. Υπάρχει επιτακτική ανάγκη να περάσουμε από ένα «μονοδιάστατο κράτος» σε ένα πολυεπίπεδο σύστημα οργάνωσης που θα βασίζεται στην πρόληψη και την ετοιμότητα, τον συντονισμό ανάμεσα στην κρατική μηχανή, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους διεθνείς οργανισμούς και την κοινωνία των πολιτών, τη χρήση προηγμένης τεχνολογίας και την ενεργή συμμετοχή του ίδιου του πολίτη.

Στην πράξη αυτό σημαίνει - για να αρχίσω να αναφέρομαι πιο αναλυτικά στον σχεδιασμό της φετινής αντιπυρικής περιόδου - ότι δράσεις όπως π.χ. οι καθαρισμοί δασών και οι συνεχείς χαρτογραφήσεις κινδύνου δεν είναι πλέον προαιρετικά μέτρα, αλλά στρατηγικά εργαλεία διαχείρισης κρίσεων πριν αυτές εκδηλωθούν. Σε ότι αφορά τους καθαρισμούς δασών, το σημαντικότερο εργαλείο που είχε ποτέ η χώρα μας είναι το πρόγραμμα Antinero, το οποίο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και τον τακτικό προϋπολογισμό.

Από το 2022 έως και σήμερα υλοποιήθηκαν και βρίσκονται σε εξέλιξη δράσεις καθαρισμού, συντήρησης του δασικού οδικού δικτύου και δημιουργίας αντιπυρικών ζωνών ύψους 610 εκ. ευρώ συνολικά, εκ των οποίων τα 210 έχουν προϋπολογιστεί για το 2025. Από τον Μάρτιο του τρέχοντος έτους έχουν δεσμευθεί επίσης πιστώσεις ύψους 40 εκ. ευρώ με δικαιούχο την τοπική Αυτοδιοίκηση για την υλοποίηση δράσεων πυροπροστασίας το 2025, προϋπολογισμός αυξημένος κατά 9 εκατομμύρια ευρώ σε σχέση με το 2024. Το ποσό αυτό χρησιμοποιείται ήδη για δράσεις, όπως ο προληπτικός καθαρισμός της βλάστησης, η απομάκρυνση υπολειμμάτων καθαρισμού, η ενίσχυση εθελοντικών δράσεων, η προμήθεια εξοπλισμού και η κάλυψη λειτουργικών εξόδων.

Επιπλέον, έχει συναφθεί και υλοποιείται το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ Υπ. ΚΚ&ΠΠ με ΔΕΔΔΗΕ και ΑΔΜΗΕ με στόχο τους καθαρισμούς και την διάνοιξη αντιπυρικών ζωνών, εντός των ζωνών δουλείας γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Για το 2025 υλοποιούνται οι παραπάνω δράσεις κατά μήκος 200 χιλ. γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ συνεχίζονται και οι εργασίες απλών κλαδεμάτων και αποψίλωσης στο υπόλοιπο δίκτυο.

Ακόμη, έχει συναφθεί και υλοποιείται Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ Υπ. ΚΚ&ΠΠ και Υπ. Πολιτισμού με στόχο τη θωράκιση αρχαιολογικών χώρων έναντι πυρκαγιάς. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί αυτοψίες σε περισσότερους από 40 αρχαιολογικούς χώρους, κατά τις οποίες έχουν δοθεί κατευθυντήριες οδηγίες για τη λήψη προσθέτων προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων πυροπροστασίας.

Είναι σημαντικό να πούμε εδώ ότι προχωρούμε σε μια και εκ νέου αξιολόγηση και κατάταξη των περιοχών της χώρας ως προς τον Κίνδυνο Δασικών Πυρκαγιών. Να θυμίσω εδώ ότι το ΠΔ 575 που προσδιορίζει τον Χάρτη Επικινδυνότητας δεν έχει επικαιροποιηθεί από το 1980, όταν και πρωτοεκδόθηκε. Με την επικαιροποίησή του, θα μπορέσουμε να προχωρήσουμε σε μια πιο ορθολογική ιεράρχηση και δρομολόγηση έργων αντιπυρικής προστασίας για την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων.

Σε αυτόν τον σχεδιασμό πρόληψης και ετοιμότητας πρέπει να αξιοποιήσουμε - και το κάνουμε - κάθε δυνατή διαθέσιμη τεχνολογία. Φέτος για πρώτη φορά θα έχουμε στη διάθεσή μας περισσότερα από 80 drones χάρη στη δωρεά 6 εκ. ευρώ που πραγματοποίησε ο ΔΕΔΔΗΕ προς το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Τα drones θα λειτουργούν 24/7 και αξίζει εδώ να αναφέρουμε ότι μόνο στην Αττική το περασμένο έτος εντόπισαν σε πρώτο χρόνο περισσότερες από 600 ενάρξεις πυρκαγιών. Ο στόχος μας για την φετινή αντιπυρική περίοδο να καλυφθούν όσο το δυνατόν περισσότερες περιοχές, ιδιαίτερα περιαστικές, που παρουσιάζουν αυξημένη επικινδυνότητα.

Να πω επίσης ότι από το νέο έτος θα παραλάβουμε μέσω ΑΙΓΙΣ και θα ενισχύσουμε το Πυροσβεστικό Σώμα με περισσότερα από 100 drones, τα οποία σε συνεργασία με τρία αεροσκάφη εναέριας επιτήρησης τύπου Diamond που θα παραδοθούν από τις αρχές του 2026, θα καλύπτουν περιοχές της επικράτειας που παρουσιάζουν υψηλή επικινδυνότητα έναρξης πυρκαγιών.

Το νέο έτος θα παραδοθούν – πάλι μέσω ΑΙΓΙΣ - και θα τεθεί σε παραγωγική λειτουργία και το αναβαθμισμένο σύστημα έγκαιρης ειδοποίησης των πολιτών, το γνωστό 112, ενώ θα παραδοθεί και η αναβαθμισμένη ψηφιακή πλατφόρμα διαχείρισης επιχειρήσεων με real time δεδομένα για την εξέλιξη των φαινομένων, το γνωστό Engage.

Ο πιο κρίσιμος παράγοντας ωστόσο για να κερδίσουμε τις μάχες αυτής της αντιπυρικής περιόδου δεν είναι άλλος από το ανθρώπινο δυναμικό. Προφανώς το μεγαλύτερο βάρος πέφτει, εκ της αποστολής του, στο Πυροσβεστικό Σώμα. Περισσότεροι από 18.000 γυναίκες και άνδρες θα αποτελούν τη δύναμη του ΠΣ φέτος, ένας αριθμός ιστορικά υψηλός, στον οποίο περιλαμβάνεται το μόνιμο προσωπικό, οι δασοπυροσβέστες, οι πυροσβέστες πενταετούς υποχρέωσης και οι 2.500 εποχικοί πυροσβέστες, οι οποίοι έχουν προσληφθεί με 8μηνες πλέον και όχι 6μηνες συμβάσεις.

Το έργο τους θα υποστηρίζεται από συνολικά 82 εναέρια μέσα – μισθωμένα και του εθνικού στόλου, κατανεμημένα σε στρατηγικά σημεία της επικράτειας, ενώ θα έχουν επίσης στη διάθεσή τους 3.680 επίγεια οχήματα διαφόρων τύπων.

Το έργο των Ελλήνων πυροσβεστών θα υποστηρίξει επίσης, μέσω του Προγράμματος Prepositioning, προσωπικό από πέντε ευρωπαϊκές χώρες και συγκεκριμένα από την Τσεχία, Γαλλία, Ρουμανία, Μολδαβία και Βουλγαρία, οι οποίες θα ενισχύσουν με μηχανοκίνητες δυνάμεις και Ευρωπαίους Πυροσβέστες (συνολικά 294) την Ελλάδα για το διάστημα από 1 Ιουλίου έως και 15 Σεπτεμβρίου.

Στηρίζουμε πολλά στην άκρως πολύτιμη συμβολή των εθελοντών μας, τους οποίους θέλω ακόμη μια φορά να ευχαριστήσω δημόσια. Τους θέλουμε δίπλα μας, με αναβαθμισμένο ρόλο, με στόχο να στηρίζουν από την πρώτη στιγμή το έργο της Πυροσβεστικής στην έναρξη και οριοθέτηση της πυρκαγιάς.

Για το 2025, θα συνδράμουν το Πυροσβεστικό Σώμα 4.912 εθελοντές πυροσβέστες, ένας αριθμός που πρέπει να επισημάνουμε ότι έχει διπλασιαστεί από το 2021, όταν και αριθμούσαμε 2132. Μαζί με αυτούς επιδιώκουμε να έχουμε τη συνδρομή περίπου 5.700

εθελοντών Πολιτικής Προστασίας – αριθμός επίσης ιστορικά υψηλός. Ο ρόλος τους στις περιπολίες, την υποστήριξη κατάσβεσης, και τις εκκενώσεις είναι κάτι παραπάνω από καθοριστικός.

Θέλω να κάνω επίσης μια ξεχωριστή αναφορά στο προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού, του ΕΚΑΒ, των δασικών υπηρεσιών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ο ρόλος τους είτε πρόκειται για την πρόληψη, τη διαχείριση της κυκλοφορίας, τη συνδρομή μέσων, την υποστήριξη των εκκενώσεων, την παροχή πρώτων βοηθειών, και την κατάσβεση κάθε άλλο παρά δευτερεύων και επικουρικός είναι.

Όπως ανέφερα στην αρχή της τοποθέτησής μου, το κράτος μόνο του δεν φτάνει, όσο καλές προθέσεις κι αν έχει, όσο σύγχρονα μέσα κι αν αποκτήσει, όσο και αν ενισχυθούν οι δομές του. Η Πολιτική Προστασία, αν θέλουμε να δουλέψει σωστά, πρέπει να στηριχτεί στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, στις τοπικές κοινωνίες, στους ενεργούς πολίτες. Η Περιφέρεια και ο Δήμος είναι αυτοί που θα δουν πρώτοι τη φωτιά, που θα αποφασίσουν πού θα πάνε οι κάτοικοι, που θα ανοίξουν το σχολείο για καταφύγιο, που θα κλείσουν έναν δρόμο. Είναι η Περιφέρεια και ο Δήμος που εκπονεί Τοπικά Σχέδια Αντιμετώπισης Κινδύνων που υλοποιεί δράσεις πρόληψης που διαχειρίζεται εκκενώσεις και σημεία καταφυγής, που συντονίζει εθελοντικές ομάδες πολιτικής προστασίας, που ενημερώνει τους πολίτες και διαμορφώνει μια κουλτούρα ετοιμότητας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι συχνά πραγματοποιεί αυτό το έργο κάτω από αντίξοες συνθήκες. Πρέπει - και θα το κάνουμε το επόμενο διάστημα - να την ενισχύσουμε θεσμικά και οικονομικά για να φέρει σε πέρας αυτή τη δύσκολη αποστολή.

Θέλω να ολοκληρώσω αυτή μου την τοποθέτηση με δύο λόγια για τον ρόλο του πολίτη, για τον ρόλο του κάθε ένα από εμάς. Ο πολίτης δεν είναι ένα απλός παραλήπτης οδηγιών. Είναι συμμετέχων και συνδιαμορφωτής της Πολιτικής Προστασίας. Θα τολμούσα να πω ότι είναι ο πιο κρίσιμος κρίκος της αλυσίδας. Όταν ο πολίτης ξέρει τι να κάνει, σώζει τον εαυτό του, το σπίτι του και τον γείτονά του.

Να σας δώσω ένα παράδειγμα. Ξέρετε ποια ήταν η συχνότερη αιτία πυρκαγιάς το 2024; Η αμέλεια. Το περασμένο έτος είχαμε 1.950 περιστατικά πυρκαγιών, οι οποίες συνδέονται με εργασίες υπαίθρου, όπως η καύση κλαδεμάτων και υπολειμμάτων καλλιεργειών. Σε αυτές περιλαμβάνονται και οι λεγόμενες καθαριστικές πυρκαγιές, οι πυρκαγιές δηλαδή που μπαίνουν σκόπιμα για τον καθαρισμό περιοχών από πυκνή θαμνώδη βλάστηση προκειμένου να δημιουργηθούν ή να διατηρηθούν βοσκότοποι για τα κοπάδια. Είχαμε επίσης αλλά 156 περιστατικά από εργασίες σε εξωτερικό χώρο, από εργαλεία δηλαδή, γεωργικά μηχανήματα κ.ο.κ.

Είναι επομένως επιτακτική ανάγκη και θα το δούμε θεσμικά το επόμενο διάστημα να εκπαιδευθεί ο αγροτικός κόσμος της χώρας στην λήψη μέτρων πυροπροστασίας. Ατομική ευθύνη υπάρχει επίσης και στο ζήτημα του καθαρισμού των οικοπέδων. Ένα καθαρισμένο οικόπεδο προστατεύει τόσο την ίδια την ιδιοκτησία όσο και τις γειτονικές. Είναι μια απλή πράξη με σημαντική όμως συμβολή που πρέπει να την ενσωματώσουμε στην αντίληψη μας για την προστασία και την πρόληψη από πυρκαγιές.

Όπως γνωρίζετε έχει δοθεί μια παράταση στην υποχρέωση καθαρισμού και υποβολής δήλωσης από τους πολίτες έως τις 15 Ιουνίου, συνεκτιμώντας τόσο τις καλύτερες καιρικές συνθήκες φέτος όσο και ορισμένες πρακτικές δυσκολίες που εμπόδιζαν τους ιδιοκτήτες οικοπέδων να ανταποκριθούν έγκαιρα έως τις 30 Απριλίου.

Οι διευκολύνσεις ωστόσο σταματούν εδώ. Από εδώ και πέρα ξεκινά η ανάληψη των ευθυνών και η εφαρμογή του νόμου. Ευθύνη των ιδιοκτητών ακινήτων καθαρίζουν τα ακίνητά τους. Ευθύνη των Δήμων οι οποίοι πρέπει να ελέγξουν, να επιβάλλουν πρόστιμα αλλά και να προχωρήσουν σε αυτεπάγγελτο καθαρισμό σε επικίνδυνα οικόπεδα. Ευθύνη τέλος της Πυροσβεστικής, η οποία από 15 Ιουνίου θα της δοθεί η αρμοδιότητα να ελέγξει μια προς μια τις καταγγελίες των πολιτών στη βάση μιας νέας υπουργικής απόφασης που θα εκδοθεί τις επόμενες ημέρες και θα προχωρήσει στην επιβολή προστίμων όπου χρειαστεί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εκλεκτοί προσκεκλημένοι, η μεγαλύτερη ίσως πρόκληση με την οποία βρισκόμαστε αντιμέτωποι είναι να ανταποκριθούμε στις ευθύνες μας. Δεν θα είναι μια εύκολη αντιπυρική περίοδος. Ναι, είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι, ναι διαθέτουμε περισσότερο έμπυχο δυναμικό, περισσότερα μέσα, ναι έχουμε πάρει τα μαθήματα των προηγούμενων ετών.

Το σημαντικότερο από αυτά είναι ότι η καλύτερη πολιτική προστασία είναι αυτή που χτίζεται πριν από την κρίση. Το δίδαγμα αυτό, που αποτελεί τον πυρήνα μιας ανθεκτικής κοινωνίας, πρέπει να συνεχίσουμε να το θωρακίζουμε θεσμικά και να το διαχύσουμε από άκρη σ' άκρη στη χώρα μας. Και αυτό είναι, επιτρέψτε μου να πω, το στοίχημα της γενιάς μας.

Σας ευχαριστώ.»

Ακολούθησε αναλυτική ενημέρωση από τον Υφυπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας **Ευάγγελο Τουρνά**, τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, **Νίκο Παπαευσταθίου** και τον Αρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος, Αντιστράτηγο **Θεόδωρο Βάγια**.